

Maria Björkman
Tel: 010-698 14 47
maria.bjorkman
@naturvardsverket.se

BESLUT
2017-11-16 Ärendenr:
NV-03696-17

Beslut om godkännande av arten *Stratiolaelaps scimitus* för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige

Beslut

Stratiolaelaps scimitus Womersley (Mesostigmata: Laelapidae) godkänns för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige.

Villkor för godkännandet

Godkännandet begränsas till användning i växthus.

Godkännandet gäller till och med den 31 december 2022.

Bakgrund

Biologiska bekämpningsmedel innehållande nematoder, insekter eller spindeldjur prövades tidigare av Kemikalieinspektionen, som gav godkännande till enskilda produkter. Sedan den 1 juli 2016 prövar Naturvårdsverket nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel, och ett godkännande gäller istället arten *Stratiolaelaps scimitus* är en av de arter som redan använts som bekämpningsmedel i Sverige, då den ingår i en eller flera produkter som godkänts av Kemikalieinspektionen. För att kunna fortsätta användas i Sverige, efter att nu gällande produktgodkännande eller -godkännanden från Kemikalieinspektionen löper ut, måste arten godkännas av Naturvårdsverket.

Arten finns upptagen på Växtskyddsorganisationen för Europa och medelhavsländernas (EPPO) förteckning över biologiska bekämpningsmedel med omfattande användning i EPPO-regionen, PM 6/3, bilaga 1 ("EPPO-listan").

Skäl

Juridiska förutsättningar för godkännande

För att en nematod, insekt eller ett spindeldjur ska få ingå i ett bekämpningsmedel som förs in till Sverige från ett land utanför Europeiska

unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Turkiet, släppas ut på marknaden, eller användas, måste arten först vara godkända enligt förordning (2016:402) om nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel.

En art får godkännas endast om den är godtagbara från hälso- och miljöskyddssynpunkt, särskilt med hänsyn till påverkan på den biologiska mångfalden, och den inte är att betrakta som en invasiv främmande art av unionsbetydelse¹.

Beslut om godkännande fattas av Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket prövar självmant om nematoder, insekter och spindeldjur som angetts på EPPO-listan kan godkännas. Naturvårdsverket prövar också ansökningar om att godkänna en nematod, insekt eller ett spindeldjur som bekämpningsmedel.

Ett godkännande får förenas med de villkor i fråga om användning eller andra omständigheter som behövs från hälso- eller miljöskyddssynpunkt.

Innan Naturvårdsverket beslutar om en art ska godkännas eller inte, ska Naturvårdsverket höra Kemikalieinspektionen och Statens jordbruksverk.

Naturvårdsverkets bedömning

Rovkvalstret *Stratiolaelaps scimitus* har använts som bekämpningsmedel i växthus i Sverige sedan 1997. Arten har tidigare använts under namnet *Hypoaspis (Stratiolaelaps) miles*, men senare studier har visat att de populationer som idag ingår i kommersiella produkter är av arten *S. scimitus*. Familjen Laelapidae är dåligt eftersökt i Sverige. Det är inte undersökt om *S. scimitus* förekommer utanför växthus i landet, men de studier som gjorts av temperaturkrav och köldtolerans indikerar att arten är måttligt köldtolerant och kräver varmare klimat för överlevnad. Arten ska inte kunna gå in i diapaus och klarar troligen inte minusgrader. Om arten har potential att etablera sig i Sverige så är sannolikheten att det redan skett efter 20 års användning stor. Om inte, kan risken för etablering förändras på sikt med ett varmare klimat. Det är sannolikt att klimatet i Sverige under den varma säsongen är tillräckligt gynnsamt för att *S. scimitus* ska kunna överleva samt reproducera sig utomhus. *Stratiolaelaps scimitus* är en polyfag predator och ett stort antal möjliga värdar finns i Sverige. Sannolikheten att utsläppta individer hittar föda i naturen är stor. *Stratiolaelaps scimitus* delar bytesdjur med ett flertal naturliga fiender bofasta i Sverige. Påverkan på redan bofasta naturliga fiender vid en begränsad användning av *S. scimitus* är dock sannolikt liten, under förutsättning att *S. scimitus* inte klarar det svenska vinterklimatet. *Stratiolaelaps scimitus* kan angripas av flera generella predatorer, men en begränsad användning av arten som bekämpningsmedel har sannolikt liten påverkan på andra arter i Sverige. Vilken påverkan en etablering av *S. scimitus* skulle ha på andra arter och naturtyper är svårbedömd, men skada på den biologiska mångfalden kan inte uteslutas. Inga kända hälsorisker finns, eller kan förväntas, vid användning av *S. scimitus* som bekämpningsmedel. Artens möjlighet att vara en vektor för sjukdomar i naturen är inte helt klarlagd.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter.

Risk för kontaminering i form av andra arter som kan utgöra en risk från hälso- och miljöskyddssynpunkt vid införsel av nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel måste alltid beaktas.

Stratiolaelaps scimitus är inte upptagen på förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse.

Mot bakgrund av att arten använts som bekämpningsmedel i Sverige sedan 1997 utan rapporterade problem, godkänns *Stratiolaelaps scimitus* för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige. Naturvårdsverket anser dock att det råder oklarhet kring artens förmåga att klara svenskt vinterklimat, samt dess påverkan på vår svenska fauna. Det finns också oklarhet kring artens förmåga att fungera som vektor under naturliga förhållanden. Utifrån de oklarheter som finns angående övervintringsförmåga och påverkan, begränsas godkännandet till användning i växthus. Naturvårdsverket bedömer att det behövs mer information om artens möjlighet till etablering, samt påverkan på biologisk mångfald och hälsa. Godkännandet tidsbegränsas därför till den 31 december 2022. Naturvårdsverket poängterar att godkännandet gäller enbart för *S. scimitus*, d.v.s. inte *Hypoaspis miles* (syn. *Stratiolaelaps miles*), som idag betraktas vara en annan art eller ett artskomplex.

Naturvårdsverket har hört Kemikalieinspektionen och Statens jordbruksverk, som inte har något att invända mot att arten godkänns med angivna villkor.

Omprövning, ändring och upphävande av ett godkännande

Om det finns uppgifter som tyder på att förutsättningarna för att en art ska vara godkänd inte längre är uppfyllda, får Naturvårdsverket ompröva godkännandet.

Om förutsättningarna för ett godkännande inte längre är uppfyllda ska Naturvårdsverket upphäva godkännandet.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Claes Svedlindh. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetscheferna Maria Widemo (Artenheten) och EvaLinda Sederholm (Naturhänsynsenheten), miljöjurist Anna Håkansson, handläggarna Henrik Lange, Karolina Åsman och Maria Björkman, den senare föredragande.

För Naturvårdsverket

Claes Svedlindh

Maria Björkman

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga

Kopia till:

Statens jordbruksverk

Kemikalieinspektionen

Lindesro AB

Biobasiq Sverige AB

Koppert Biological Systems

Borregaard BioPlant ApS

BIOBEST N.V.

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.** Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.